

ישראל

מותר להרביץ - אסור לצלם

הטראניקומדיה הקולנועית הישראלית ה' טובה ביותר התרחשה השבוע. לרוע המזל צולם רק חלק ממנה. אילו צולמה כולה, קרוב לחדאי שהיתה מוכה בפרס על סימטום, צרות מוחין ופחדנות את כל אלה שנטלו בה חלק.

בישראל מציגים בכתיה הקולנוע גילי סרטים, שלאנשים מסויימים יש עדיין ה' חוצפה לכוונתם בשם יומנים. למעשה אין הם אלא אוסף של תצלומי פירסומה, המוג' שים בטעם קלוקל, כשהם מלחים בסקירת המאורעות המשעממים ביותר שהתרחשו במשך השבוע. יום אחד החליטה המועצה לעידוד הסרט הישראלי שלא תהיה עוד פירסומת גלויה ביומנים, אבל אם יצליחו יצרני היומנים להסתירה - מותר להם. כתוצאה מכך הפכו כל קטעי היומנים ל' קטעי פירסומה - אבל מוסחה. הצפיה ביומנים אלה הפכה למעין חידון, כשה' צופים מתחרים ביניהם לגלות היכן, בעצם, מוחבאת הפירסומת.

**חבבות באשה הרה.** והנה, ומן קצר אחרי שיצרני היומנים החליטו לצאת למאבק על זכותם ליצר יומנים ללא פירסור



צנזור גרי פרט לאווירות

מת, בתנאי שתשולם להם תמורה נאותה, זימן להם הגורל הזדמנות נדירה, בה יכלו להיתלות כדי לחזק את מאבקים. לגמרי במקרה, ללא כל תיכנון מראש, הזדמן צלם יומן אולפני הסרטה לשכונת סומייל התל-אביבית, בשעה בה התחולל מאבק בין שוטרים לבין דירי ביקחות-עוני, שהשוטרים באו לפנותם בצו בית-המשפט.

המצלמה היתה עדה חיה להתרחשויות. היא קלטה כיצד מגיעים השוטרים בשלוחה לשכונה; כיצד יוצאת נגדם שורה של נשים נועזות, שנפפו כלפיהם באגרופים; איך נרתעים השוטרים; כיצד הם עוזרים עוז, מגיפים אלות, חובטים בראשי הנשים ולב' סוף אף צולמה הסצינה המזועזעת שבכולה, ארבעה שוטרים, בראשות קצין משטרה, מכתערים על אשה הרה, חובטים בה, גור' רים אותה על הרצפה, כשהיא מגסה ב' שארית כוחותיה לכסות את מערומיה, ש' נחשפו תוך כדי גרידה.

היה זה קטע חדשות אוטנטי, שרק ל' עיתים נדירות זוכים צלמי יומני חדשות לצלם כמותו. הוא יכול היה להיות המתשה לקהל: הנה מה שאנו, יצרני היומנים, מסוגלים לעשות אם ניתנו לנו התנאים. **צנזורה פוליטית.** אלא שהקטע ה' מדובר לא הוצג בפני הקהל. אשר הירש' כרג, יושב ראש המועצה לעידוד הסרט

הישראלי חזה בקטע והזדעזע. הוא טילפן מיד ללוי גרי, יושב ראש המועצה לביקור רת סרטים, שחתימתו מאשרת כל קטע המופיע ביומן. ואיש זה, שכבר התגלה ב' עבר כבלתי מתאים לתפקידו בשל צרות תפיסתו וגישתו הפוריטאנית, החליט לפסול את הקטע מבלי שחזה בו כלל.

כאן הופעלה, בפעם הראשונה, נוסף ל' צנזורה בטחונות ומוסרית, גם צנזורה חב' רתית, פוליטית למעשה. שכן באמצעותה הופך הצנזור לפוליסטרוק ממשלתי על תוכ' גם של יומני הקולנוע. הסביר גרי: "הקטע נפסל, מאחר שהוא עלול להיות דוגמה רעה לקהל הצופים כיצד מסרבים להישמע לפסקדין של בית-המשפט."

הסיבה האמיתית לפסילה: הקטע נפסל, משום שהוא מראה את שיטות הפעולה הברוטאליות של משטרת מחוז תל-אביב. כדי לאשר את החלטתו של גרי, הוזמנו כעבור יומיים שני חברים אחרים של ה' צנזורה כדי לחרוץ דעה אובייקטיבית.

**מסריטים מטעם.** הפסילה השרירי תית של צילום החדשות המובהק נתנה הזדמנות נוספת ליצרני היומנים לצאת למאבק עקרוני, שימנע התערבות מגובה בתוכן היומנים ויהפכם לבטאונים ממשל' תיים. אבל יצרני היומן רטנו מאחורי הגב, התכעסו וייתרו על מאבקים.

"לא כדאי לצאת למלחמה", אמר אחד מהם. "אותם האנשים שאנו יוצאים נגדם, יכולים מחר לעכב חתימה על רשיון יבוא של חומר גלם ואז אנו אבודים." בשל אינטרסים אנוכיים ופחד מפני הרשות, ויתרו אנשי אולפני הסרטה על הזקת דעת' הקהל נגד דוגמה אופיינית של דיכוי חופש הביטוי. בכניעתם הפחדנית הוכיחו יצרני ה' יומן שאם יגיע יום ובו אפשר יהיה ליצר בישראל יומני חדשות אמיתיים, יהיו הם האחרונים הראויים ליצר אותם.

סרטים

הכיפה האדומה המודרנית

**מירב חיים** (תכלת, תל-אביב; צרפת) היא מעשייה לילדים, המסופרת בסיגנון של גיל ההתבגרות ומוגשת בטכניקות של גיל הבינה. זהו סיפור על גיוחם ושחיתותם של בני-כפר צרפתיים, הלוטשים עיניהם לכספה של בת משפחתם היתומה (פסקל אודרי), מנסים להשיגו בכל השיטות, כולל נסיון לאונס, לחתונה ואפילו לרצח. אבל הכיפה האדומה המודרנית ניצלת מגרונם של הזאבים, מוסרת לבסוף את כספה ל' דוד הטוב, היחיד שלא רצה כלל בכסף.

סיפור פשוט זה יכול היה להיות ספשי ואחילי מאוד אילו עמד רק בזכות עצמו. אלא שהוא משמש רק רקע לעלילה האמיר תית, שהיא מלאכת הריסון של נהר כביר' כוח, ששטפונותיו מביאים אסון לשוכנים בסביבתו. ושוב - סיפור הסיית האפיק וכונית הסכרים עלול היה להראות כסרטון הסברה של הקק'ל, לו עמד בזכות עצמו. אולם כששתי עלילות אלה מסופרות ב' מקביל, תוך שימוש בטכניקות צילום נפל' אות, המציגות נופים מרהיבים בצבעים נה' דרים, הן מתמוגות לעלילה שלישית, בצלת משמעות סימבולית, בה מושחים יצרי לב האדם לנהר משתולל, וריסונם לסכר ה' הופך מי קללה למי ברכה. אחדותו של הטבע מקבלת מובן ותוכן.

תדרין

אלה הסרטים המוצגים בשבוע זה בערי הארץ, ואשר העולם הזה ממליץ לראותם: **מבעד לזכוכית האפדה** (אר' מון-דוד, תל-אביב) - אינגמר ברגמן ה' חדש מציג את האהבה כפתרון לחיפוש אחר האלוהים, כסרט אודות סכיופופרנית האונסת את אחיה הצעיר.

**הפריסאיות** (מנדלור, תל-אביב) - אופיין של נשות פאריס, כפי שהוא משתקף בעסקי מיטה, בארבע אפיונות פיקנטיות. דני סאבאל, דני רובין, פרגוסאו ארגול וגיוני הולדי.

**אישיות חשוכה מאוד** (חן, תל-אביב) - קומדיה בריטית אודות תעלול בריחה ממחנה שבויים גרמני. ג'יימס ר' ברטסון ג'סטס.

**צימוק בשמש** (ארנון, ירושלים) - בעיותיה של משפחה כושית מרודה, הזוכה לפתע באוצר. תיאטרון מצולם. **זר דופק בדרלת** (פאר, חיפה) - מה קורה, כשאלמנה בודדה מגלה כי ה' איש שנועד לגאלה משממונה אינו אלא רוצח בעלה?! משחק מעולה, כסרטימתח דני.

יוסללה



מספר



את



פפא!



קרא את סיפורי המלא של יוסלה שוחמכר על פרשת הטיפתו, כפי

שהוא עצמו סיפר אותה, בגליון הבא של **העולם הזה**

שיופיע בשוק ערב ראש השנה - גליון חגיגי, מיוחד ומורחב.